

MEDICINSKI AKADEMSKI FORUM

Osnovan u Beogradu 2002 godine /Medical Academic Forum *Established in Belgrade 2002*

BOLNICE SRBIJE ZA BUDUĆNOST - INICIJATIVA ZA POŠTOVANJE LJUDSKIH PRAVA ODMAH!

U Srbiji funkcioniše oko 100 bolnica u javnoj i još toliko u privatnoj svojini. U njima se mora obezbediti odmah i neodložno poštovanje minimalnog paketa ljudskih prava pacijenata, koja podrazumeva najmanje:

1. Stručno-medicinske standarde i kriterijume, znanja i veštine na osnovu kojih se hospitalizuju samo pacijenti, koji se na drugi način, pre svega ambulantno-poliklinički ne mogu dijagnostikovati i lečiti.
2. Punu transparentnost u svim segmentima svoga rada, koja uključuje sve informacije od javnog značaja, kao što su informacije o zaposlenima, posebno lekarima i njihovim specijalnostima, kao i njihovoj profesionalnoj osposobljenosti.
3. Potpunu informisanost o medicinskim pregledima i intervencijama, koje sprovodi, posebno o svim pripremama pacijenata za dijagnostiku i intervencije, kao i o svim rizicima, koji iz toga proizilaze.
4. Zdravstveno-promotivne aktivnosti, kojima se za pacijente obezbeđuju informacije, koje vode unapređenju i očuvanju zdravlja, prevenciji bolesti i onesposobljenosti. Na internet stranici institucije i pisanim tj. štampanim materijalima.
5. Pošten sistem zakazivanja pregleda i intervencija, koji garantuje termin i poštovanje vremena korisnika zdravstvenih usluga i u razumnom roku. Na internet stranici svake institucije mora se pokazati jasan i svima razumljiv sistem zakazivanja pregleda i intervencija.
6. Posete ležećim pacijentima tokom najmanje 12 h dnevno (od 7-19h), uz svu neophodnu registraciju ličnim ispravama, kao i protivepidemijske mere, koje

MEDICINSKI AKADEMSKI FORUM

Osnovan u Beogradu 2002 godine /Medical Academic Forum *Established in Belgrade 2002*

---

mogu uključivati nošenje maski, mantila, navlaka za obuću, pranja ruku dezinficijensima, prijavu medicinskom osoblju na odeljenjima i sl.

7. Saglasnost na osnovu informisanosti za svaku intervenciju ili pregled, koji se preduzimaju, pojedinačno, što isključuje generalnu saglasnost na početku bolničkog lečenja. Saglasnost mogu dati i članovi porodice, samo izuzetno kada se radi o inkompetentnom pacijentu ili deci do 15 godina života. Inkompetentnim pacijentom se smatraju fizički i mentalno nesposobni za davanje saglasnosti, kao što su bolesnici bez svesti, mentalno oboleli i osobe sa ograničenom mogućnošću shvatanja, koja se mora komisijски utvrditi, potpisom tri informisana lekara.
8. Dostupnost lekara i drugog osoblja za informacije porodici, posebno onoj koja je pri prijemu označena kao ovlašćena za informacije u terminima koji se dogovore, a najmanje jednom u 24 h, sat za informacije-zlatni sat sa porodicom. Lekar mora da izdvoji vreme za informisanje porodice, a u slučaju sprečenosti u dogovorenom terminu, neko od osoblja mora preuzeti telefon na koji će se lekar javiti radi davanja neophodnih informacija.
9. Organizovanje video nadzora u svim segmentima od interesa za pojedinačnu i kolektivnu bezbednost, sem na mestima delikatnih pregleda i zdravstvenih usluga. Video-nadzor se organizuje prvenstveno radi bezbednosti pacijenata, a posebno radi sprečavanja padova i drugih nesreća. Može se organizovati i u bolničkim sobama uz informisanje i saglasnost pacijenata. Rukovanje i pravo uvida u video-nadzorni sistem se organizuje u skladu sa opštim aktom, koji može doneti sama ustanova ili nadležno Ministarstvo, a kojim se štiti privatnost pacijenata.
10. Obezbeđenje uslova za održavanje higijene i lične higijene pacijenata na nivou dostojanstvenog za čoveka i shodno neophodnim stručnim standardima za sprečavanje bolničkih infekcija i oboljevanja u bolnicama.

MEDICINSKI AKADEMSKI FORUM

Osnovan u Beogradu 2002 godine /Medical Academic Forum *Established in Belgrade 2002*

---

11. Obezbeđivanje ishrane primerene dijetetskim standardima i po kvalitetu potrebnom obolelom ljudskom organizmu.
12. Osiguranje pacijenata od medicinske greške, a radi obeštećenja u slučaju iste, kao i programiranih postupaka za smanjenje mogućnosti nastanka grešaka u svakodnevnom radu.
13. Obezbeđenje prava na drugo mišljenje unutar bolnice i van nje, sa upućivanjem na drugu moguću instituciju, gde se to pravo može ostvariti o trošku zdravstvenog osiguranja.
14. Sigurne i proverene zdravstvene tehnologije, kao i informacije o svim novouvedenim zdravstvenim tehnologijama, njihovoj rizičnosti i eventualne opasnosti za pacijente.
15. Pouzdane i detaljne informacije o kliničkim ispitivanjima novih lekova i medicinskih sredstava u svim aspektima i detaljima bitnim za sigurnost pacijenata, kako na internet stranicama bolnica, tako i u pisanoj formi.
16. Poštovanje ljudskih prava lekara i zdravstvenog osoblja, koja se ni u kom vidu ne mogu i ne smeju ugroziti od strane pacijenata, njihove rodbine i zainteresovanih osoba zbog različitih razloga nezadovoljstva dijagnostikom ili lečenjem uz upućivanje na postupak zaštite prava u takvim slučajevima. Glavni zaštitnik prava pacijenata prima faciei u bolnici je direktor bolnice i lica koja on ovlasti, a potom druga lica i organi ovlašćeni zakonima.
17. Poštovanje ljudskih prava lekara i zdravstvenog osoblja od strane državnih organa, zdravstvenog osiguranja i drugih tela i institucija u pogledu razumnih standarda vremena za odvijanje procedura kako bi se izbegle greške, ponavljanje postupaka dijagnostike i lečenja na štetu pacijenata. Policija nije potrebna u bolnicama, ali mora brzo i efikasno da poziv iz njih, privede napadače na zdravstvene radnike i obezbedi im efikasan pravosudni postupak sa primernim kažnjavanjem.

MEDICINSKI AKADEMSKI FORUM

Osnovan u Beogradu 2002 godine /Medical Academic Forum *Established in Belgrade 2002*

---

18. Poštovanje prava zdravstvenog osoblja kroz obezbeđivanje najviše moguće naknade za rad, koja se pregovara i ugovara **javnim** pregovorima reprezentativnih sindikata i zdravstvenih vlasti.

19. Zahteva se da radi celine zaštite ljudskih prava nadležne državne institucije, zdravstvene institucije i zdravstveni radnici pažljivo izuče priručnik "Ljudska prava u zdravstvenoj zaštiti - priručnik za praktičare" koji je izdao Medicinski fakultet u Beogradu 2015 godine, a koji se može videti in extenso na internet adresi : <https://www.opensocietyfoundations.org/sites/default/files/advancing-human-rights-patient-care-practitioner-guides-sr-sr-20160314.pdf>.
Neophodno je da se propisima i praksom obezbedi implementacija normi i pravila o postupanju u vezi ljudskih prava i njihove zaštite, shodno najboljoj međunarodnoj praksi.

20. Ovo udruženje zahteva da se neodložno otvori javna rasprava o ljudskim pravima u zdravstvenoj zaštiti i njihovom poštovanju u bolnicama Srbije.